Եպիսկոպոսական կնիքը

The Most Reverend*
Garland F. Byers, Jr., J.D., D.D.‡
Ազգերի եպիսկոպոս՝ առաքելական հանձնարարությամբ

Կնիքն եպիսկոպոսի անձնական նշանն է: Այն դրվում է նրա նամակների, գրվածքների և փաստաթղթերի վրա և կանգնած է Խոսքի այս ծառայության գլխին:

Սեփական կնիքը վաղուց ի վեր պատկանել է եպիսկոպոսի պաշտոնին: Դեռևս առաջին դարերից քրիստոնյաները կնքում էին քրիստոնեական խորհրդանիշներ կրող կնքամատանիներով. Կղեմես Ալեքսանդրացին, որ գրում էր մոտ մ.թ. 200 թվականին, խրատում էր հավատացյալներին, որ իրենց կնիքների վրա լինի «աղավնի, կամ ձուկ, կամ քամուց քշվող նավ, կամ երաժշտական քնար ... կամ նավի խարիսխ»:[1] XII դարում արդեն ամբողջ Եկեղեցում եպիսկոպոսների հաստատուն սովորույթ էր սեփական կնիք կրելը:[2] Նման կնիքը պատկերներով ցույց է տալիս այն, ինչ եպիսկոպոսի համար ամենակարևորն է, և նրա ողջ ծառայության ընթացքում հիշեցնում է դրանք:

Այդպես է նաև այս կնիքի դեպքում: Նրա վրա եղած յուրաքանչյուր տարր անձնական իմաստ ունի եպիսկոպոսի համար՝ դեպի Քրիստոս իր սեփական կոչման մեջ: Դրա հետևում մի պատմություն կա. այդ պատմությունն այստեղ չի պատմվում, բայց այն

հայտնի է եպիսկոպոսին և իրենն է: Ստորև շարադրված է յուրաքանչյուր տարրի իմաստը՝ Սուրբ Գրքի այն խոսքերի հետ, որոնց վրա այն հիմնված է:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Ոսկե խաչը Լույսի ճառագայթները Սուրբ Գիրքը Կայծակը Վիշապը
Երկրագունդը Փոթորկի ամպերը և մոլեգնող ջրերը
Գույները. կապույտ դաշտը և ոսկե եզրագիծը Մակագրությունը Նշանաբանը

Ոսկե խաչը

Կնիքի կենտրոնում կանգնած է Հիսուս Քրիստոսի խաչը: Հենց այնտեղ Նա հաղթեց մահը և հավիտենական կյանք նվաճեց բոլոր նրանց համար, ովքեր հավատում են Իրեն: Իր չարչարանքներով, խաչելությամբ, մահով և հարությամբ Նա վճարեց մեղքի այն պարտքը, որով մարդը պարտական էր Աստծուն Եդեմի պարտեզում իր անկումից ի վեր:

> «Ձի որպէս ի միոջէ մարդոյ մեղք յաշխարհ մտին եւ ի մեղաց անտի՝ մահ, եւ այնպէս յամենայն մարդիկ տարածեցաւ մահ որով ամենեքին մեղան:»
>
> Հռոմեացիներ 5:12

> «որ զմեր մեղսն իւրով մարմնովն վերացոյց ի խաչափայտն, զի լիցուք զերծեալք ի մեղաց անտի, եւ իցեմք արդարութեանն կենակիցք. որոյ վիրօքն բժշկեցայք:»
>
> Ա Պետրոս 2:24

Խաչն այդ հաղթության նշանն է: Նրա վրա Քրիստոս ջնջեց «զձեռագիր մերոյ հակառակութեանն հրամանօքն իւրովք որ կայր մեզ հակառակ, ... բեւեռեաց ընդ խաչափայտին. մերկեաց զիշխանութիւնս եւ զպետութիւնս, յայտ յանդիման խայտառակեաց նշաւակեալ զնոսա յանձին իւրում ի յարութեան իւրում» (Կողոսացիներ 2:14–15): Խաչի խոստումն անվերջ կյանքն է. «Ձի այնպէս սիրեաց Աստուած զաշխարհ, մինչեւ զՈրդին իւր միածին ետ. զի ամենայն որ հաւատայ ի նա՝ մի՛ կորիցէ, այլ ընկալցի զկեանսն յաւիտենականս» (Հովհաննես 3:16):

Խաչը նաև հռչակում է, որ Իրեն հավատացողներն արդեն իսկ տարել են այդ հաղթությունը.

> «Ո՞ւր է, մահ, յաղթութիւն քո. ո՞ւր է, դժոխք, խայթոց քո: ... Այլ շնո՛րհք Աստուծոյ, որ ետ մեզ զյաղթութիւն ի ձեռն Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:»
>
> Ա Կորնթացիներ 15:55, 57

Նրանք հավիտյան կթագավորեն Նրա հետ՝ Նրա արքայության մեջ. «եթէ համբերեմք, ընդ նմին եւ թագաւորեսցուք» (Բ Տիմոթեոս 2:12), և «թագաւորեսցեն յաւիտեանս յաւիտենից» (Հայտնություն 22:5):

Խաչն ոսկուց է՝ ցույց տալու համար, որ այն մաքրում է քրիստոնյային: Հիսուսի արյունը նման է զտող կրակի. «արիւնն Յիսուսի Որդւոյ նորա սրբէ զմեզ յամենայն մեղաց» (Ա Հովհաննես 1:7): Ինչպես ոսկին է մաքրվում կրակի մեջ, այնպես էլ քրիստոնյան մաքրվում է ամեն մեղքից: Տիրոջ մասին գրված է, թե «նա մտցէ իբրեւ զբոց հալոցի, ... Եւ նստցի ձուլել եւ սրբել իբրեւ զարծաթ եւ իբրեւ զոսկի. եւ սրբեսցէ զորդիս Ղեւեայ, եւ հալեսցէ զնոսա իբրեւ զոսկի եւ իբրեւ զարծաթ» (Մաղաքիա 3:2–3):

Երբեմն քրիստոնյաները բախվում են փորձությունների և նեղությունների: Դրանք պետք է դիտել որպես կրակի մեջ փորձվող ոսկի, որպեսզի նրանք, ովքեր հավատարիմ են մնում խաչին, հավիտենական կյանք ունենան.

> «որով ուրախ լինիջիք որք այժմ սակաւիկ ինչ ըստ պատշաճի իրացդ տրտմեալ էք ի պէսպէս փորձութիւնս. զի հանդէս ձերոց հաւատոցն առաւել քան զոսկի կորստական պատուական է, որ հրով փորձեալ գտաւ ի գովութիւն եւ ի փառս եւ ի պատիւ ի յայտնութեանն Յիսուսի Քրիստոսի»
>
> Ա Պետրոս 1:6–7

> «Զի ինքն գիտէ զճանապարհս իմ, եւ քննեաց զիս իբրեւ զոսկի:»
>
> Հոբ 23:10

Տերն Ինքը խրատում է. «ես խորհրդակից եղէց քեզ. Առ, գնեա յինէն ոսկի փորձեալ ի հրոյ զի մեծասցիս» (Հայտնություն 3:18): Նա խոստանում է հավատարիմներին. «լեր հաւատարիմ մինչեւ ի մահ, եւ տաց քեզ զպսակն կենաց» (Հայտնություն 2:10):

Լույսի ճառագայթները

Խաչի հետևից ճառագող լույսի ճառագայթները նշանակում են, որ խաչն աշխարհի լույսն է: Տերն ասաց. «Ես եմ լոյս աշխարհի. որ գայ զկնի իմ՝ ընդ խաւար մի՛ գնասցէ, այլ ընկալցի զլոյսն կենաց» (Հովհաննես 8:12):

Ճառագայթները նշանակում են նաև, որ Քրիստոսին հետևողները լույսի որդիներ են: «Մինչդեռ զլոյսն ընդ ձեզ ունիք, հաւատացէք ի լոյսն, զի որդիք լուսոյ եղիջիք» (Հովհաննես 12:36): «ամենեքին դուք որդիք լուսոյ էք եւ որդիք տուընջեան. չեմք գիշերոյ, չեմք խաւարի» (Ա Թեսաղոնիկեցիներ 5:5): «Զի թէպէտ եւ երբեմն էիք խաւար, արդ լոյս էք ի Տէր. իբրեւ զորդիս լուսոյ գնացէք» (Եփեսացիներ 5:8):

Քրիստոնյաները պետք է ճրագ լինեն աշխարհի համար, յուրաքանչյուրը՝ այդ լույսի մի ճառագայթ.

> «Դուք էք լոյս աշխարհի. ոչ կարէ քաղաք թաքչել որ ի վերայ լերին կայցէ: Եւ ոչ լուցանեն ճրագ եւ դնեն ընդ գրուանաւ, այլ ի վերայ աշտանակի, եւ լոյս տայ ամենեցուն որ ի տանն իցեն: Այնպէս լուսաւորեսցէ լոյս ձեր առաջի մարդկան, որպէս զի տեսցեն զգործս ձեր բարիս, եւ փառաւորեսցեն զՀայր ձեր որ յերկինս է:»
>
> Մատթեոս 5:14–16

Նրանք դա անում են՝ ընդունելով Սուրբ Հոգու ներկայությունը և թույլ տալով, որ իրենց ներսում բնակվող Հոգին փայլի իրենց կյանքի միջոցով: Այդժամ ճշմարտության լույսը ճառագում է նրանց կյանքից, և այդ կյանքը դառնում է կենդանի պատարագ. «Աղաչեմ զձեզ, եղբարք, գթութեամբքն Աստուծոյ՝ պատրաստել զմարմինս ձեր պատարագ կենդանի, սուրբ, հաճոյ Աստուծոյ, զիսօսուն պաշտօնդ ձեր» (Հռոմեացիներ 12:1): Այդժամ ուրիշները կարող են նայել քրիստոնյաներին և տեսնել, որ նրանք տարբեր են, «անբիծք եւ անարատք, որդիք Աստուծոյ, անմեղք ի մէջ կամակոր եւ խեղաթեւր ազգին, յորոց միջի երեւիցիք իբրեւ լուսաւորք յաշխարհի» (Փիլիպպեցիներ 2:15): Քրիստոնյաներն աշխարհի լույսն են, որովհետև հետևում են աշխարհի Լույսին՝ հենց մարդ Հիսուսին, որ Քրիստոսն է:

Սուրբ Գիրքը

Սուրբ Գիրքը հավատի կանոնն ու առաջնորդն է, Աստծո անսխալ խոսքը.

> «Ամենայն Գիրք աստուածաշունչք եւ օգտակարք ի վարդապետութիւն են եւ ի յանդիմանութիւն եւ յուղղութիւն եւ ի խրատ արդարութեան. զի կատարեալ իցէ մարդն Աստուծոյ յամենայն գործս բարութեան հաստատեալ:»
>
> Բ Տիմոթեոս 3:16–17

Այն տրված է քրիստոնյային՝ որպես սուր գործածելու համար, «զսուսեր Հոգւոյն, որ է բանն Աստուծոյ» (Եփեսացիներ 6:17).

> «Ջի կենդանի է բանն Աստուծոյ եւ ազդող եւ հատու քան զամենայն սուր երկսայրի, եւ անցանէ մինչեւ ցորոշումն շնչոյ եւ ոգւոյ եւ յօդից, եւ ուղղոյ, եւ քննիչ է մտաց եւ խորհրդոց սրտից»
>
> Եբրայեցիներ 4:12

Այդպես էր այն գործածում Տերն Ինքը: Երբ Հիսուսը տարվեց անապատ՝ «փորձել ի Սատանայէ», Նա ամեն փորձության պատասխանեց գրավոր խոսքով.

- «Գրեալ է թէ՝ Ոչ հացիւ միայն կեցցէ մարդ, այլ ամենայն բանիւ որ ելանէ ի բերանոյ Աստուծոյ:» (Մատթեոս 4:4)
- «Գրեալ է թէ՝ Ոչ փորձեսցես զՏէր Աստուած քո:» (Մատթեոս 4:7)
- «Երթ յետս իմ, Սատանայ, զի գրեալ է. Տեառն Աստուծոյ քում երկիր պագցես եւ զնա միայն պաշտեսցես:» (Մատթեոս 4:10)

Այդժամ սատանան թողեց Նրան (Մատթեոս 4:11):

Սուրբ Գիրքն այն չափանիշն է, որով քրիստոնյան ապրում է իր կյանքը. «Ճրագ են բանք քո ոտից իմոց, եւ լոյս տան շաւղաց իմոց» (Սաղմոս 118:105). «քո բանդ ճշմարտութիւն է» (Հովհաննես 17:17): Այն հաստատուն է հավիտյան. «Յաւիտեան, Տէր, բան քո կայ յերկինս» (Սաղմոս 118:89). «Երկինք եւ երկիր անցցեն, եւ բանք իմ մի՛ անցցեն» (Մատթեոս 24:35):

Այն բոլոր ժամանակների համար արձանագրում է, թե ինչպես կարող է հավատացյալը հավիտենական կյանք ստանալ. «Այլ այս այնչափ ինչ գրեցաւ, զի հաւատայցէք եթէ Յիսուս՝ Քրիստոս է, Որդի Աստուծոյ. եւ զի հաւատայցէք, եւ զկեանսն յաւիտենականս ընդունիցիք յանուն նորա» (Հովհաննես 20:31): Եվ այն փառավորում է Աստծուն և Նրա միածին Որդուն՝ մեր Տեր և Փրկիչ Հիսուս Քրիստոսին. «Քննեցէք զգիրս, զի դուք համարիք նոքօք ունել զկեանսն յաւիտենականս. եւ նոքին իսկ են որ վկայեն վասն իմ...» (Հովհաննես 5:39):

Կայծակը

Սուրբ Գրքից դուրս եկող և վիշապի ու աշխարհի շուրջն ոլորվող լույսի շիթերը կայծակներ են: Դրանք բխում են Աստծո խոսքից և խոցում վիշապին: Աստծո խոսքը տիեզերքի ամենազոր ուժն է. «Ո՞չ ապաքէն բանք իմ իբրեւ զհուր են, ասէ Տէր, եւ իբրեւ զմուրճ որ հատանէ զվէմ» (Երեմիա 23:29): Սուրբ Գիրքը խոսում է Տիրոջ կայծակների մասին, որոնք դուրս են գալիս Նրա թշնամիների դեմ. «յաճախեաց զփայլատակունս իւր եւ խռովեցոյց զնոսա» (Սաղմոս 17:15). «Փայլատակեա զփայլատակունս քո եւ խռովեա զնոսա, առաքեա զնետս քո եւ ցրուեա զնոսա» (Սաղմոս 143:6):

Երբ քրիստոնյան արտասանում է Աստծո խոսքը, այն ցավալի է թշնամու համար և խոցում է նրան կայծակի պես: Երբ Յոթանասունը վերադարձան՝ ուրախանալով, որ «դեւք հնազանդին մեզ յանուն քո», Տերը պատասխանեց.

> «Տեսանէի զՍատանայ անկեալ յերկնից իբրեւ զփայլակն: Ահա ետու ձեզ իշխանութիւն կոխել զօձս եւ զկարիճս եւ զամենայն զօրութիւն թշնամւոյն, եւ ձեզ ոչինչ մեղանչիցեն:»
>
> Ղուկաս 10:18–19

Կայծակը խոցում է հենց վիշապին՝ «օձն առաջին, որ անուանեալ կոչի Բէեղզեբուղ եւ Սատանայ որ մոլորեցոյց զամենայն տիեզերս երկրի» (Հայտնություն 12:9), և խոցում է նրան հետևողներին: Այն խոցում է հոգևոր ոլորտում, «Զի ոչ է մեզ պատերազմ ընդ մարմնոյ եւ ընդ արեան, այլ ընդ իշխանութիւնս եւ ընդ պետութիւնս եւ ընդ աշխարհակալս խաւարիս այսորիկ, ընդ այսս չարութեան որ ի ներքոյ երկնից» (Եփեսացիներ 6:12), և ողջ աշխարհում, ուր նա գործում է: Այդպես սրբերը «յաղթեցին

նմա արեամբ Գառինն, եւ բանիւ վկայութեան նորա» (Հայտնություն 12:11), և այդպես յուրաքանչյուր հավատացյալի խոստացված է. «կացէք հակառակ չարախօսին, եւ լիցի փախստական առ ի ձէնջ» (Հակոբոս 4:7):

Վիշապը

Վիշապը խորհրդանշում է Սատանային, որին Սուրբ Գիրքը հաճախ վիշապ է կոչում. «եւ ըմբռնեաց զվիշապն, զօձն առաջին, որ է Բանսարկուն եւ Սատանայ» (Հայտնություն 20:2):

Այն փաթաթված է աշխարհի շուրջը, որովհետև Սուրբ Գիրքը վկայում է, որ նա այս աշխարհի աստվածն է. «աստուած աշխարհիս այսորիկ կուրացոյց զմիտս անհաւատիցն, զի մի՛ ծագեսցէ ի նոսա լուսաւորութիւն աւետարանի փառացն Քրիստոսի. որ է պատկեր աներեւութիւն Աստուծոյ» (Բ Կորնթացիներ 4:4): Տերը նրան անվանեց «իշխան աշխարհիս այսորիկ» (Հովհաննես 12:31), իսկ Հովհաննես առաքյալը գրեց, որ «աշխարհ ամենայն ի չարի կայ» (Ա Հովհաննես 5:19): Նա այս անկյալ աշխարհն իր բռում է պահում շատ ավելի, քան գիտի կամ հասկանում է քրիստոնյան: Եդեմի պարտեզում տեղի ունեցած անկումից ի վեր նրա չար ազդեցությունը թափանցել է այն ամենի մեջ, ինչին քրիստոնյան հանդիպում է օրեցօր: Նա է «իշխանին իշխանութեան օդոյս, այսոյ՝ որ այժմս ընդմտեալ է յորդիսն ապստամբութեան» (Եփեսացիներ 2:2), և «ոսոխն ձեր Սատանայ իբրեւ զառեւծ գոչէ, շրջի եւ խնդրէ թէ զո՛ կլանիցէ» (Ա Պետրոս 5:8):

Վիշապը խոյանում է դեպի խաչը՝ ցույց տալու համար սատանայի բացահայտ ըմբոստությունն Աստծո խոսքի դեմ: Այն ցույց է տալիս նրա մերժումն Աստծո, Նրա Քրիստոսի և ամեն սուրբ բանի, և նրա ակնհայտ մտադրությունը՝ հակառակվելու այն ամենին, ինչ Աստված շարժման մեջ է դրել ժամանակների սկզբից ի վեր: Ամենից առաջ այն ցույց է տալիս նրա մտադրությունը՝ կործանելու մարդկությունը, որ ստեղծված է Աստծո պատկերով և նմանությամբ. «Եւ արար Աստուած զմարդն ի պատկեր իւր. ըստ պատկերի Աստուծոյ արար զնա, արու եւ էգ արար զնոսա» (Ծննդոց 1:27): Նրա մասին Տերն ասաց. «նա մարդասպան էր ի սկզբանէ, եւ ի ճշմարտութեան ոչ եկաց, զի ոչ գոյ ճշմարտութիւն ի նմա» (Հովհաննես 8:44): «Եւ ցասեաւ վիշապն ընդ կնոջն, եւ գնաց պատերազմել ընդ այլ զաւակս նորա որք

պահէին զպատուիրանս Աստուծոյ, եւ ունէին զվկայութիւնն Յիսուսի» (Հայտնություն 12:17):

Նա շարունակում է այդ ըմբոստությունն իր ուրացող զորքով և աշխարհի այն չար մարդկանցով, որոնք հետևում են նրան, մինչև որ նետվի կրակի լիճը՝ իր բոլոր հետևորդների հետ միասին, ինչպես վկայում է Հայտնության գիրքը.

> «զՍատանայ որ մոլորեցոյց զնոսա. եւ արկցէ զնոսա ի ծովն հրոյ եւ ծծմբոյ, ուր էր գազանն եւ սուտ մարգարէն. եւ չարչարեսցին զտիւ եւ զգիշեր:»
>
> Հայտնություն 20:9–10

> «Երթայք յինէն, անիծեալք, ի հուրն յաւիտենական, որ պատրաստեալ է Սատանայի եւ հրեշտակաց նորա:»
>
> Մատթեոս 25:41

Երկրագունդը

Երկրագունդն ունի իր սեփական իմաստը՝ անկախ իր շուրջը փաթաթված վիշապից: Այն երկիրն է՝ Աստծո արարչությունը: Երբ Աստված ավարտեց Իր գործը, «ետես Աստուած զամենայն զոր արար, եւ ահա բարի են յոյժ» (Ծննդոց 1:31):

Երկիրը տրվեց մարդուն աստվածային հրամանով.

> «Եւ օրհնեաց զնոսա Աստուած եւ ասէ. Աճեցէք եւ բազմացարուք եւ լցէք զերկիր, եւ տիրեցէք դմա, եւ իշխեցէք ձկանց ծովու եւ թռչնոց երկնից եւ ամենայն անասնոց եւ ամենայն երկրի եւ ամենայն սողնոց որ սողին ի վերայ երկրի:»
>
> Ծննդոց 1:28

> «Երկինք երկնից Տեառն են, եւ զերկիրս ետ որդւոց մարդկան:»
>
> Սաղմոս 113:24

Մարդը կորցրեց այդ իշխանությունը, երբ Եդեմի պարտեզում անհնազանդ եղավ Աստծուն և կերավ արգելված պտղից. «անիծեալ լիցի երկիր ի գործս քո» (Ծննդոց 3:17):

Քրիստոս պատվիրում է Իր հետևորդներին հնազանդվել Իրեն. «Եթէ սիրէք զիս, զպատուիրանս իմ պահեսջիք» (Հովհաննես 14:15): Նա ուղարկեց Իր առաքյալներին բոլոր ազգերի մոտ.

> «Գնացէք այսուհետեւ, աշակերտեցէք զամենայն հեթանոս, մկրտեցէք զնոսա յանուն Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ: Ուսուցէք նոցա պահել զամենայն որ ինչ պատուիրեցի ձեզ»
>
> Մատթեոս 28:19–20

Նա ուղարկեց նրանց, որպեսզի այս աշխարհը փրկագործվի և կրկին ուղիղ հարաբերության մեջ դրվի Աստծո հետ, և մարդն իշխի երկրի վրա, ինչպես Աստված ի սկզբանե մտադրել էր: Քանզի «եւ ինքեանք իսկ արարածքն ազատեցին ի ծառայութենէ ապականութեան յազատութիւն փառաց որդւոցն Աստուծոյ» (Հռոմեացիներ 8:21):

Տերունական աղոթքը խոսում է այդ մասին. «եկեսցէ արքայութիւն քո. եղիցին կամք քո որպէս յերկինս՝ եւ յերկրի» (Մատթեոս 6:10): Այս խոսքերով Հիսուսն Ինքն է հռչակում, որ Աստված կամենում է, որ երկիրը վերականգնվի այն կարգին, որն Ինքն ի սկզբանե մտադրել էր: Դրա վերականգնումը նշանակում է, որ բանսարկուն՝ Սատանան, պարտված է Աստծո խոսքով և մեր Տեր և Փրկիչ Հիսուս Քրիստոսի զոհաբերությամբ: Այդժամ «Եղեւ թագաւորութիւն ամենայն տիեզերաց Տեառն մերոյ եւ Քրիստոսի իւրոյ. եւ թագաւորեսցէ ի վերայ ամենայնի յաւիտեանս յաւիտենից» (Հայտնություն 11:15): Փրկվածները կասեն. «թագաւորել ի վերայ երկրի» (Հայտնություն 5:10):

Կնիքի այս խորհրդանիշը յուրաքանչյուր քրիստոնյայի հիշեցնում է Աստծո արքայությունն երկրի վրա հայտնի դարձնելու պարտքը: Հիսուսը քարոզում էր. «Ապաշխարեցէք, զի մերձեալ է արքայութիւն երկնից» (Մատթեոս 4:17), և ուղարկեց Իր աշակերտներին ասելու. «Մերձեալ է ի վերայ ձեր արքայութիւն Աստուծոյ» (Ղուկաս 10:9): Ուր Հիսուսն է ներկա, այնտեղ ներկա է արքայությունը: Այդպես կլինի

վիշապի նկատմամբ Նրա հաղթանակի օրը, երբ մարդը կրկին կիշխի երկրի վրա, ինչպես Աստված ի սկզբանե մտադրել էր:

Փոթորկի ամպերը և մոլեգնող ջրերը

Փոթորկի ամպերը խորհրդանշում են քամին, որն այստեղ Սուրբ Հոգին է: Տերն Ինքը Հոգին նմանեցրեց քամուն. «Հողմ ուր կամի շնչէ, եւ զձայն նորա լսես, այլ ոչ գիտես ուստի գայ կամ յո երթայ. սոյնպէս եւ ամենայն ծնեալն ի Հոգւոյն» (Հովհաննես 3:8): Հոգեգալստյան օրը Հոգին եկավ «իբրեւ սաստիկ հողմոյ» (Գործք Առաքելոց 2:2): Սկզբում «Հոգի Աստուծոյ շրջէր ի վերայ ջուրց» (Ծննդոց 1:2):

Երբ քրիստոնյան գործածում է Աստծո խոսքը, և կայծակը հոգևորապես խոցում է օձին ու նրա հետևորդներին, Սուրբ Հոգին շարժվում է որպես սուրբ քամի և մրրիկ: Այդ շարժումը ցնցում է հենց երկրի ջրերը, քանզի «Ձայն Տեառն ի վերայ ջուրց, եւ Աստուած փառաց որոտաց, եւ Տէր ինքն ի վերայ ջուրց բազմաց» (Սաղմոս 28:3): Ամբողջ երկիրն ազդվում է Աստծո խոսքի հանդեպ հավատացյալի հավատից և այն որպես սուր գործածելուց: Երբ այն ճիշտ է գործածվում, Սուրբ Հոգին շարժվում է փառքով, զորությամբ և իշխանությամբ: Այդպես էր վաղ Եկեղեցու հետ. «Եւ մինչ կային նոքա յաղօթս, շարժեցաւ տեղին յորում էին ժողովեալ, եւ լցան ամենեքին Հոգւով Սրբով, եւ խօսէին զբանն Աստուծոյ համարձակութեամբ» (Գործք Առաքելոց 4:31):

Փոթորկի ամպերն ու մոլեգնող ջրերը պատասխանում են քրիստոնյային. նրա կողմից Աստծո խոսքի գործածությանը և մեր Տեր և Փրկիչ Հիսուս Քրիստոսի հանդեպ հավատով Սուրբ Հոգուն նրա դիմելուն: Տերն Ինքը «սաստեաց հողմոյն եւ ծովուն, ասէ. Դադարեա, կարկեաց: Եւ դադարեաց հողմն եւ եղեւ խաղաղութիւն մեծ», և Նրա աշակերտները հարցրին. «Ո՞ ոք արդեւք իցէ սա, զի եւ հողմ եւ ծով հնազանդին սմա» (Մարկոս 4:39–40): Նա նույն իշխանությունը խոստացավ հավատացողներին.

> «ամէն ասեմ ձեզ. Որ ոք ասիցէ լերինս այսմիկ. Բարձիր եւ անկիր ի ծով, եւ ոչ երկմտիցէ ի սրտի իւրում, այլ հաւատայցէ թէ զոր ասէն՝ լինի, եղիցի նմա զոր ինչ եւ ասիցէ:»
>
> Մարկոս 11:23

Ուստի, թեև ասվում է, որ աշխարհը սատանայի իշխանության տակ է, Աստծո խոսքը հաղթանակում է: Այն քրիստոնյային իշխանություն է տալիս այն բանի վրա, ինչ մարդը զիջեց Սատանային Եդեմի պարտեզում տեղի ունեցած անկման ժամանակ: Աստծո խոսքով, Հիսուս Քրիստոսի թանկագին արյամբ և զոհաբերությամբ և Նրա իշխանությամբ հավատացյալը վերադարձվում է իր իրավացի տեղը: Երբ նա արտասանում է Սուրբ Գրքի աստվածային խոսքը, երկիրն ինքն է արձագանքում, և Սուրբ Հոգին է այդ արձագանքի միջոցը: Հոգին զորություն է տալիս քրիստոնյայի աղոթքին. «ինքնին Հոգին բարեխօս լինի ի հեծութիւնս անմռունչս» (Հռոմեացիներ 8:26): Հոգին զորություն է տալիս նաև Հոգով տրված նրա հրամաններին, նույնիսկ կորցրածի վրա, այնքան մեծ է մեր Տեր և Փրկիչ Հիսուս Քրիստոսի փառքը. «զոր ինչ խնդրիցէք յանուն իմ՝ արարից զայն» (Հովհաննես 14:13):

Սուրբ Գիրքն արձանագրում է Տիրոջ իսկ խոսքերը. «Տուաւ ինձ ամենայն իշխանութիւն յերկինս եւ յերկրի» (Մատթեոս 28:18): Քրիստոսին հավատացողները մուտք են ստանում դեպի այդ զորությունը Գառան թանկագին արյան միջոցով և Նրա հանդեպ իրենց հավատով:

✠

Գույները. կապույտ դաշտը և ոսկե եզրագիծը

Կապույտ դաշտն երկինքն է: Սկզբից ի վեր մարդը, Աստծո հետ խոսելիս, նայել է վեր՝ դեպի երկինք. «Առ քեզ, Տէր, համբարձի զաչս իմ, որ բնակեալդ ես ի յերկինս» (Սաղմոս 122:1): Տերն Իր աշակերտներին սովորեցրեց աղոթել. «Հայր մեր որ յերկինս, սուրբ եղիցի անուն քո» (Մատթեոս 6:9):

Կապույտը խորհրդանշում է երկնային ոլորտները, որոնց մեջ քրիստոնյան մտնում է աղոթքով և աղերսանքով: Դա Աստծո գահի տեղն է. «Այսպէս ասէ Տէր. Երկինք աթոռ իմ են, եւ երկիր պատուանդան ոտից իմոց» (Եսայի 66:1): Այդ գահն անտեսանելի և անճանաչելի է քրիստոնյայի համար, սակայն նա նայում է դեպի այն հավատով՝ Քրիստոս Հիսուսի միջոցով, «Ջի հաւատովք գնամք եւ ոչ կարծեօք» (Բ Կորնթացիներ 5:7): Նա մոտենում է «համարձակութեամբ առաջի աթոռոյ շնորհացն նորա, զի ընկալցուք զողորմութիւն եւ գտցուք շնորհս ի դէպ ժամանակի օգնականութեան» (Եբրայեցիներ 4:16):

«Ծածուկքն Տեառն Աստուծոյ մերում, եւ յայտնիքն մեզ եւ որդւոց մերոց յաւիտեան» (Երկրորդ Օրինաց 29:29): Մարդուն տրված է բավականաչափ գիտություն՝ իր փրկությունն ապահովելու համար: Այն գալիս է Սուրբ Գրքի գրավոր խոսքի միջոցով, «զգիրս սուրբս ... որ կարող են իմաստուն առնել զքեզ ի փրկութիւն ի ձեռն հաւատոցն որ ի Քրիստոս Յիսուս» (Բ Տիմոթեոս 3:15): Այն գալիս է նաև մեր Տեր և Փրկիչ Հիսուս Քրիստոսի խրատի, ուսուցման և օրինակի միջոցով:

Երբ քրիստոնյան աղոթքով բարձրացնում է իր սիրտը, այն համբառնում է երկինք՝ այն կապույտի մեջ, որը խորհրդանշում է երկնային ոլորտները. «Համբարձցուք զսիրտս մեր ձեռօք հանդերձ ի բարձունս երկնից» (Ողբ 3:41): «Ուղիղ եղիցին աղօթք իմ որպէս խունկ առաջի քո, Տէր, համբարձումն ձեռաց իմոց պատարագ երեկոյի» (Սաղմոս 140:2): «Եւ ել ծուխ խնկոցն՝ աղօթք սրբոցն ի ձեռաց հրեշտակացն առաջի Աստուծոյ» (Հայտնություն 8:4):

Ոսկե եզրագիծը խոսում է քրիստոնյայի մաքրման մասին, ինչպես շարադրված է վերևում՝ ոսկե խաչի մասին խոսելիս: Հիսուս Քրիստոսի և Նրա արյան զորության հանդեպ հավատը զտող կրակ է, որը զտում է մարդուն, ինչպես ոսկին է զտվում կրակի մեջ: «անցուցից զերրորդ մասն ընդ հուր, եւ ջեռուցից զնոսա որպէս ջեռնու արծաթ. եւ փորձեցից զնոսա որպէս փորձի ոսկի. նա կարդասցէ զանուն իմ, եւ ես լուայց նմա» (Զաքարիա 13:9): Այստեղ ոսկին խորհրդանշում է զտված քրիստոնյային, որը լիովին հավատում և ապավինում է Հիսուս Քրիստոսին՝ «ԹԱԳԱՒՈՐ ԹԱԳԱՒՈՐԱՑ ԵՒ ՏԷՐ ՏԵՐԱՆՑ» (Հայտնություն 19:16):

Մակագրությունը

Եզրագծի շուրջը ձգվում է «GARLAND F. BYERS, JR. ✠ EPISCOPUS» մակագրությունը: Անունը կնիքը նշում է որպես եպիսկոպոսի սեփականը: Լատիներեն *Episcopus* բառը նշանակում է եպիսկոպոս: Այն ծագում է հունարեն *episkopos* բառից, որ նշանակում է «տեսուչ». այդ բառը գործածեց Սուրբ Պողոսը, երբ պատվիրում էր Եփեսոսի երեցներին.

> «Զգոյշ կացէք անձանց եւ ամենայն հօտիդ, յորում եդ զձեզ Հոգին Սուրբ տեսուչս՝ հովուել զժողովուրդ Տեառն, զոր ապրեցոյց արեամբ իւրով:»
>
> Գործք Առաքելոց 20:28

Անունը և տիտղոսը միասին նշանակում են, որ եպիսկոպոսը մասնակցում է հոգևոր պատերազմին, որը մղվում է ամեն օր. «Զի զէն զինուորութեան մերոյ ոչ է մարմնաւոր, այլ զօրաւոր յԱստուծոյ առ ի քակելոյ զամուրս» (Բ Կորնթացիներ 10:4): Նա Աստծո կառավարության անդամ է՝ եպիսկոպոս ձեռնադրված և պարտավորված բարձրաձայնելու ճշմարիտ վարդապետությունը և չլռելու: Քանզի «պարտ է եպիսկոպոսին անարատ լինել, որպէս եւ Աստուծոյ տնտեսի. ... վերակացու լինել հաւատարիմ բանին վարդապետութեան, զի կարող իցէ եւ մխիթարել ողջմտութեամբ վարդապետութեանն, եւ զհակառակորդսն կշտամբել» (Տիտոս 1:7, 9):

Լռելը մեղք կհամարվեր. «Որ ոք գիտիցէ զբարին եւ ոչ առնիցէ, մեղք են նմա» (Հակոբոս 4:17): Տերը զգուշացրեց այն դիտապանին, որը տեսնում է սրի գալը և փող չի հնչեցնում. «զարիւն նորա ի ձեռաց դիտին խնդրեցից» (Եզեկիել 33:6): Սուրբ Պողոսն ասաց. «վայ է ինձ՝ թէ ոչ աւետարանեմ» (Ա Կորնթացիներ 9:16):

Մակագրությունը հիշեցնում է քանքարների առակը (Մատթեոս 25:14–30): Մի տեր ճանապարհորդությունից առաջ իր ունեցվածքը հանձնեց իր ծառաներին, և նրանցից երկուսն առևտուր արեցին ու կրկնապատկեցին իրենց տրվածը: Նրանցից յուրաքանչյուրին տերն ասաց. «Ազնի՛ւ, ծառայ բարի եւ հաւատարիմ, որովհետեւ ի սակաւուդ հաւատարիմ ես, ի վերայ բազմաց կացուցից զքեզ. մուտ յուրախութիւն տեառն քո» (Մատթեոս 25:21): Երրորդը թաքցրեց իր քանքարը հողում, և տերը պատասխանեց նրան. «Ծառայ չար եւ վատ» (Մատթեոս 25:26): Առակն եպիսկոպոսին հիշեցնում է իր հանդիսավոր պարտավորությունը.

- քարոզել Հիսուս Քրիստոսի ավետարանն այնպես, ինչպես ինքն է այն հասկանում.
- պաշտպանել այն, ինչ ուղիղ է և արդար Աստծո առջև. և
- լինել մեր Տեր և Փրկիչ Հիսուս Քրիստոսի բարի և հավատարիմ ծառա:

Եպիսկոպոսը չգիտի, թե ինչու է կանչվել: Նա գիտի միայն, որ կանչվել է, և միայն այդ փաստը նրան օժտում է իշխանությամբ և պատասխանատվությամբ: «Ոչ եթէ դուք

ընտրեցէք զիս, այլ ես ընտրեցի զձեզ, եւ եդի զձեզ զի դուք երթայցէք եւ պտղաբերք լինիցիք, եւ պտուղն ձեր կացցէ» (Հովհաննես 15:16): «Քանզի անզեղջ են շնորհքն եւ կոչումն Աստուծոյ» (Հռոմեացիներ 11:29): Նրանցից, ում շատ է տրված, շատ է պահանջվում. «ամենայն որում շատ տուաւ, շատ խնդրեսցի ի նմանէ» (Ղուկաս 12:48):

Եպիսկոպոսի անվան և *Episcopus* բառի հետ դրված փոքրիկ խաչերը նշանակում են, որ նա խաչի եպիսկոպոս է, եպիսկոպոս մեր Տեր և Փրկիչ Հիսուս Քրիստոսի Եկեղեցում: Դրանք ցույց են տալիս, թե ինչպես են և՛ նրա անունը, և՛ նրա պաշտոնը հարաբերվում Քրիստոսին: «Այլ ինձ քաւ լիցի պարծել, բայց միայն ի խաչն Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի, որով ինձ աշխարհ ի խաչ ելեալ է, եւ ես՝ աշխարհի» (Գաղատացիներ 6:14): Եպիսկոպոսը հավատարմություն է պարտական Քրիստոսին և Աստծուն՝ ամեն բանից վեր: Խաչերը խորհրդանշում են այդ հնազանդությունը, որը պարտական է միայն Աստծուն.

> «Եթէ ոք կամի զկնի իմ գալ, ուրասցի զանձն եւ առցէ զխաչ իւր հանապազ եւ եկեսցէ զհետ իմ:»
>
> Ղուկաս 9:23

> «Ոչ ոք կարէ երկուց տերանց ծառայել»
>
> Մատթեոս 6:24

> «Հնազանդել պարտ է Աստուծոյ առաւել քան մարդկան:»
>
> Գործք Առաքելոց 5:29

Նշանաբանը

Euntes in Mundum Universum («Գնալով ողջ աշխարհ») նշանաբանը զետեղված է կնիքի ոսկու մեջ: Այն ոսկու մեջ է զետեղված, որովհետև եպիսկոպոսը, օրինավոր կերպով ձեռնադրված, զտվել է Սուրբ Հոգու կրակով և ստացել է սրբազան կարգեր: Այդ կարգերն այժմ նրա վրա են դնում ավետարանը տարածելու պատասխանատվություն՝ շատ ավելի ծանր, քան նա կրում էր նախկինում: Այդ կրակը կրկին բորբոքվում է նրա կատարած յուրաքանչյուր

խորհրդակատարությամբ: Ինչպես Սուրբ Պողոսը գրեց Տիմոթեոսին. «արծարծել զշնորհսն Աստուծոյ որ են ի քեզ ի ձեռնադրութենէ իմմէ» (Բ Տիմոթեոս 1:6):

Այս խոսքերն առաքյալների և նրանց հաջորդների՝ եպիսկոպոսների պատվիրանն են: Դրանք Քրիստոսի իսկ հրամանն են.

> «Երթայք յաշխարհ ամենայն, եւ քարոզեցէք զաւետարանն ամենայն արարածոց:»
>
> Մարկոս 16:15

Աստծո խոսքը և Հիսուս Քրիստոսի ավետարանը պետք է քարոզվեն և մատչելի դառնան աշխարհի բոլոր ազգերին. «Եւ քարոզեսցի աւետարանս արքայութեան ընդ ամենայն տիեզերս ի վկայութիւն ամենայն հեթանոսաց» (Մատթեոս 24:14): Ահա թե ինչու է եպիսկոպոսը կոչվում Ազգերի եպիսկոպոս: Քրիստոսի պատվիրանը Մարկոս 16:15-ում պահանջում է, որ յուրաքանչյուր ոք, ով կանչված է Նրա ծառայությանը, գնա ամբողջ աշխարհ և քարոզի ավետարանն ամենայն արարածի:

Անցյալ դարերում դա նշանակում էր ֆիզիկապես ներկա լինել. ճանապարհորդել, դուրս գալ և տարածել Աստծո խոսքը: Ներկա դարում եպիսկոպոսի համար դա նշանակում է նաև գրել և հրատարակել Աստծո խոսքը և ճշմարիտ վարդապետությունը և դրանք մատչելի դարձնել Համաշխարհային ցանցում, որպեսզի բոլոր ազգերը կարդան, եթե այդպես ընտրեն: «Գրեա զտեսիլդ զայդ յայտնապէս ի տախտակս, զի որ ընթեռնուն՝ համարձակ ընթեռնուցու» (Ամբակում 2:2): «զիա՞րդ լուիցեն առանց ուրուք քարոզելոյ» (Հռոմեացիներ 10:14):

Աստծո խոսքը և Հիսուս Քրիստոսին ընդունելն անձնական ընտրություն է, և այն ոչ ոքի չպետք է պարտադրվի: «ընտրեցէք այսօր թէ զո՛ պաշտիցէք» (Հեսու 24:15): «եւ որ ոք կամի առնուլ զջուրն կենաց ձրի» (Հայտնություն 22:17): Տերն ասում է. «Որ ամպարշտելոցն է ամպարշտեսցի, եւ որ աղտեղանալոցն է աղտեղասցի, եւ որ արդարանալոցն է արդարասցի, եւ որ սրբելոցն է սրբեսցի» (Հայտնություն 22:11):

Եպիսկոպոսի գործն ու պաշտոնն է Աստծո խոսքը և Հիսուս Քրիստոսի ավետարանը ներկայացնել թե՛ հավատացյալներին, թե՛ անհավատներին: Հավատացյալի համար հավատը կարող է վերստին բորբոքվել, զորանալ և ավելի հաստատուն դառնալ, ինչպես Տերը պատվիրեց Պետրոսին. «դու երբեմն դարձցիս եւ հաստատեսցես

զեղբարս քո» (Ղուկաս 22:32): Անհավատին այն կարող է հասցնել Հիսուս Քրիստոսի՝ Տիրոջ և Թագավորի հանդեպ հավատի, քանզի «Ապա ուրեմն հաւատք ի լսելոյ են, եւ լուր ի բանէն Քրիստոսի» (Հռոմեացիներ 10:17):

Ծանոթագրություններ

1 Կղեմես Ալեքսանդրացի, Դաստիարակ, գիրք 3, գլուխ 11:

2 *Encyclopædia Britannica*, «sigillography» հոդված:

Euntes in Mundum Universum. «Երթայք յաշխարհ ամենայն» (Մարկոս 16:15, Գրաբար Աստվածաշունչ):